तं वासवमिवायान्तं भूरिवर्षं शरौघिणं । महेष्वासं नरव्याघ्रं नायं कश्चिदवारयत् ।
ते हन्यमानाः पार्थेन त्वदीया व्यथिता भृशं । स्वानेव बहवो जघ्नुर्विद्रवन्तस्ततस्ततः ।
तेऽर्ज्जुनेन शरा मुक्ताः कङ्कपत्रास्तनुच्छिदः । शलभा इव सम्पेतुः संवृण्वाना दिशो दश ।
तुरङ्गं रथिनं नागं पादातिमपि मारिष । विनिर्भिद्य क्षितिं जग्मुर्वल्मीकमिव पन्नगाः । १२४०
नच द्वितीयं व्यसृजत् कुञ्जराश्वनरेषु सः । पृथगेकशरारुग्णा निपेतुस्ते गतासवः ।
हतैर्मनुष्यैर्द्विरदैश्च सर्व्वतः शराभिसृष्टैश्च हयैर्निपातितैः । तदा श्वगोमायुबलाभिनादितं विचित्रमायोधशिरो बभूव तत् ।
पिता सुतं त्यज्य सुहृद्वरं सुहृत्तथैव पुत्त्रं पितरः शरातुराः । स्वरक्षणे कृतमतयस्तदा जनास्त्यजन्ति बाहानपि पार्थ पीडिताः ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि संशप्तकबधपर्व्वणि शकुनिपलायने त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ तेष्वनीकेषु भग्नेषु पाण्डुपुत्त्रेण सञ्जय । चलितानां द्रुतानाञ्च कथमासीन्मनो हि वः ।
अनीकानां प्रभग्नानामवस्थामपश्यतां । दुष्करं प्रतिसन्धानं तन्ममाचक्ष्व सञ्जय । १२४५
॥ सञ्जय उवाच ॥ तथाऽपि तव पुत्त्रस्य प्रियकामा विशाम्पते । यशःप्रवीरा लोकेषु रक्षन्तो द्रोणमन्वयुः ।
समुद्यतेषु चास्त्रेषु सम्भ्रान्ते च युधिष्ठिरे । अकुर्व्वन्नार्य्यकर्म्माणि भैरवे सत्यभीतवत् ।
अन्तरं भीमसेनस्य प्रापतन्नमितौजसः । सात्यकेश्चैव वीरस्य धृष्टद्युम्नस्य वा विभो ।
द्रोणं द्रोणमिति क्रूराः पाञ्चाला समचोदयन् । मा द्रोणमिति पुत्त्रास्ते कुरून् सर्व्वानचोदयन् ।
द्रोणं द्रोणमिति ह्येके माद्रोणमितिचापरे । कुरूणां पाण्डवानाञ्च द्रोणद्यूतमवर्त्तत । १२५०
यं यं प्रमथते द्रोणः पाञ्चालानां रथव्रजं । तत्र तत्र तु पाञ्चाल्यो धृष्टद्युम्नोऽभ्यवर्त्तत ।
तथा भागविपर्य्यासे सङ्ग्रामे भैरवे सति । वीराः समासदन् वीरान् कुर्व्वन्तो भैरवं रवं ।
अकल्पनीयाः शत्रूणां बभूवुस्तत्र पाण्डवाः । आकम्पयन्त्यनीकानि स्मरन्तः क्लेशमात्मनः ।
तेऽमर्षवशसम्प्राप्ता ह्रीमन्तः सत्त्ववादिनः । त्यक्त्वा प्राणान् न्यवर्त्तन्त घ्नन्तो द्रोणं महाहवे ।
अयसामिव सम्पातः शिलानामिव चाभवत् । दीव्यतां तुमुले युद्धे प्राणैरमिततेजसां । १२५५
न तु स्मरन्ति सङ्ग्राममपिवृद्धास्तथाविधं । दृष्टपूर्व्वं महाराज श्रुतपूर्व्वमथापि वा ।
प्रकम्पतेच पृथिवी तस्मिन् वीरावसादने । निवर्त्तता बलौघेन महता भारपीडिता ।
घूर्णतोऽपि बलौघस्य दिवं स्तब्धोऽवनिःस्वनः । अजातशत्रोस्तत्सैन्यमाविवेश सुभैरवः ।
तमासाद्य तु पाण्डूनामनीकानि सहस्रशः । द्रोणेन चरता सङ्ख्ये प्रभग्नानि शितैः शरैः ।
तेषु प्रमथ्यमानेषु द्रोणेनाद्भुतकर्म्मणा । पर्य्यवारयदायस्तो द्रोणं सेनापतिः स्वयं । १२६०
तदद्भुतमपश्याम द्रोणपाञ्चाल्ययोस्तदा । नैव तस्योपमा काचिदिति मे निश्चिता मतिः ।
ततो नीलोऽनलप्रख्यो ददाह कुरुवाहिनीं । शरस्फुलिङ्गश्चापार्चिर्द्दहन् कक्षमिवानलः ।
तं दहन्तमनीकानि द्रोणपुत्त्रः प्रतापवान् । पूर्व्वाभिलाषी सुश्लक्ष्णं स्मयमानोऽभ्यभाषत ।
नील किम्बहुभिर्द्दग्धैस्तव योधैः शरार्चिषा । मयैकेन हि युध्यस्व क्रुद्धः प्रहर चाशु मां ।